

За наукові КАДРИ

Орган партбюро, ректорату, комітету ЛКСМУ та профкому
Одеського державного університету ім. І. І. Мечникова

№ 16 (566) Четвер, 8 травня 1958 р. Ціна -20 коп.

РІК НАПРУЖЕНОЇ ПРАЦІ

Весна цього року для першокурсників історичного факультету особливо радісна. Вони вперше у своєму житті зустрічають її як студенти університету. Незабаром мине рік напруженої роботи, наслідком якої є прагнення більше працювати над книжками самостійно, більше дізнатися на лекціях і семінарах, щоб бути хорошими спеціалістами, корисними чародіями, Батьківщині.

Добре організували свою самостійну роботу, старанно готуються і відповідають на семінарських заняттях комсомольці Іван Курас, Яків Глузберг, Раїса Юрченко, Світлана Булатович, Володимир Скороцький, Галина Лисенко і інші.

Першокурсники відчували, як багато цікавого в історичній науці. Вони розширюють свій кругозір, працюючи в наукових студентських гуртках. Особливо відзначаються з цього боку першокурсники О. Зелінський, Г. Голумбієвський, Т. Колибюк, Л. Наконечна та інші.

Багато уваги приділяли першокурсники на протязі всього року своїм курсовим роботам. Добре і своєчасно захищали їх В. Скороцький, Р. Переверзева, В. Пирогова, О. Бриг та інші.

Не дураються наші першокурсники і фізичної праці. Дружно працюють вони на будівництві Палацу студентів і на стадіоні. На курсі організовано рейдову бригаду по збиранню макулатури.

І працюємо і відпочиваємо ми з веселими піснями та жартами. Про вміння першокурсників цікаво відпочивати свідчить і той факт, що 30 комсомольців першого курсу брали участь в міжфакультетській олімпіаді. Серед учасників кращими виконавськими здібностями відзначились М. Тюміна, В. Фролова, Р. Гоменюк, Л. Васютинська, Г. Пилитенко, А. Бондаренко, Я. Глузберг, С. Степанов та інші.

Всі присутні на олімпіаді схвально зустріли частушки на теми життя курсу, написані Р. Частною, музику для яких підібрав Я. Глузберг.

Комсомольське бюро I курсу бажає всім студентам добре попрацювати над засвоєнням основ наук і успішно скласти весняну екзаменаційну сесію.

Р. ЧЕЧІВНА,
комсорг I курсу історичного факультету.

Навчальну роботу в центр уваги

Звітно-виборна конференція фізико-математичного факультету пройшла організовано, хоч і розпочалася, як завжди, на півгодина пізніше. Із звітною доповіддю виступив секретар комсомольського бюро факультету О. Тігай. Він доповів, що в центрі роботи бюро було академічне питання. Проводилися товариські колоквиуми, зустрічі старшокурсників з першокурсниками, під час зимової сесії випускалися бойові листки, сатиричні газети. Але «...у нас ще є великий недолік, що нанівець інколи зводить всю роботу, — говорить доповідач. — Комсомольські групи не ведуть боротьби з студентами, які на протязі семестру вилежують боки, а потім, в сесію, намагаються як-небудь «збутися екзаменів». На нещастя, таких студентів ще багато. Це прогульщики і ледарі Аганичева, Пескавець (I курс), Басюк (II курс), Десенко (III курс) та інші. Навіть на IV курсі є ще боржники за минулий семестр.

Делегати в своїх виступах зазначали, що комсомольські групи мало уваги приділяють навчальній роботі. Результатом цього є недостатня активність студентів окремих груп на семінарах, практичних заняттях, колоквиумах.

Погані справи на факультеті і з науковою роботою студентів. В 10 гуртках беруть участь 142 чоловіка. І це на фізмати, де навчається до 1000 студентів. На факультеті нерегулярно виходять наукові бюлетені. Правда, в зв'язку з 40-річчям Великої Жовтневої соціалістичної рево-

люції радою НСТ була організована виставка наукових робіт.

Не носить бойового характеру і агітаційно-пропагандистська робота на фізико-математичному факультеті. В'яло і нецікаво проходять політгодини в групах. Виняток становлять лише III група фізиків II курсу (комсорг Самсонова) та теоретики IV курсу.

Не провадяться на факультеті тематичні комсомольські збори, вечори питань і відповідей та інше. Новообране бюро повинне врахувати ці недоліки і значно більше уваги приділити агітаційно-пропагандистській роботі.

Делегати запропонували ввести в нове бюро спеціальний сектор трудового виховання.

Показником стану культурно-масової роботи на факультеті є минула 6-а міжфакультетська олімпіада. Факультет здобув 4-е місце. Це — результат поганої організації, недостатньої дисциплінованості, байдужого ставлення до справи відповідальних за культурно-масову роботу.

На конференції було прийнято рішення організувати культурду.

У виступах делегатів Коптут, Чиж, Гаврилюк, Куліш було поставлено багато насущних питань комсомольського життя і навчання.

Організовано пройшли вибори нового бюро, якому ми бажаємо якнайкраще виконати завдання, намічені XIII з'їздом ВЛКСМ.

В. ПРОСЬОЛКОВА,
Н. МАКСИМОВА.

НА УРОЧИСТОМУ ЗАСІДАННІ ВЧЕНОЇ РАДИ

5 травня відбулося засідання Вченої ради університету, присвячене 140-річчю з дня народження Карла Маркса. З доповіддю про життя та діяльність геніального вождя пролетаріату виступив завідувачий кафедрою історії філософії доцент М. Е. Овандер.

Доповідач охарактеризував Карла Маркса як великого основоположника наукового комунізму, геніального мислителя, полум'яного революціонера.

«І ім'я його і справа — переживуть віки», — так 75 років тому говорив друг і соратник К. Маркса Фрідріх Енгельс. Ці слова були пророчими. Ім'я К. Маркса проникло у найвіддаленіші кутки земної кулі, його вчення надихало сотні мільйонів на створення нового життя, на боротьбу за звільнення від імперіалістичного і колоніального гніту.

Велич К. Маркса полягає в тому, що він відкрив пролетаріат, як невичерпну революційну силу, довів

всесвітньо-історичну роль робітничого класу як творця нового суспільства.

Велич К. Маркса полягає і в тому, що він строгим науковим аналізом довів неминучий крах капіталізму і заміну його новим соціальним ладом — комунізмом.

Наш вік є віком краху капіталізму, віком торжества соціалізму. В наші дні біля одного мільярда людей — третина населення землі — будують соціалізм, тобто той лад, що його геніально передбачував К. Маркс.

Велич К. Маркса полягає також і в тому, що його учнем і геніальним продовжувачем був великий Ленін. Ленінізм — це марксизм нашої епохи. Вчення К. Маркса, — писав В. І. Ленін, — всесвітнє гому, що воно вічне.

От чому 140-річчя з дня народження К. Маркса — це велике свято всього прогресивного людства.

НЕЗАБАРОМ В ЖИТТЯ

В цьому році Володимир Левенець кінчає філологічний факультет. За роки навчання в університеті він

проявив себе як хороший товариш і як невтомний комсомольський активіст. В. Левенець постійно працював кореспондентом газети «За наукові кадри», відгукуючись на найактуальніші питання студентського життя.

Побажаємо Володимирові і на трудовій ниві великих успіхів.

ПРО СТАН ПОЛІТИКО-ВИХОВНОЇ РОБОТИ НА ФАКУЛЬТЕТАХ

Недавно на розширеному засіданні Вченої ради університету обговорювалось питання про стан політико-виховної роботи на історичному, фізико-математичному і біологічному факультетах та про міри її покращення.

Декани факультетів і члени спеціальної комісії доповіли про становище справ на факультетах.

Політико-виховна робота знаходиться в центрі уваги деканатів, партійних, комсомольських, профспілкових організацій та викладачів факультетів. Кожний факультет намагається знайти нові, цікаві форми роботи. Так, на історичному факультеті проводяться вечори зустрічей із знатними людьми міста, із старими більшовиками, працює лекторій. Фізико-математичний факультет організував кінолекторій в гуртожитках університету. Демонстрування фільмів супроводжується читанням популярних лекцій («Про штучні супутники Землі», «Математичні забобони» і ін.). На біологічному факультеті вчена рада з метою активізації виховної роботи закріпила за групами викладачів. Там практикуються екскурсії студентів.

Але, як це видно з виступів членів ради, зокрема секретаря партійної організації М. К. Симоненка, у виховній роботі на факультетах є ще багато серйозних недоліків. Спостерігаються випадки формального ставлення до роботи з боку окремих викладачів (Гуска, Шульберг, Замбриборщ), не завжди є цілеспрямованість в роботі. На біологічному факультеті виховна робота ведеться викладачами і асистентами, а більшість доцентів і професорів факультету не беруть в ній участі. Викладачі не часті гості в студентських гуртожитках, на курсових вечорах.

Мало приділяється в нас уваги питанням естетичні і культури поведінки. Не зовсім благополучно в нас з трудовим вихованням, необхідно краще організувати виробничу практику.

На засіданні вченої ради була прийнята резолюція, яка намітила конкретні міри по поліпшенню політико-виховної роботи. В основу виховної роботи серед студентської молоді необхідно взяти виступ М. С. Хрущова на XIII з'їзді комсомолу.

Т. М. ФЕДОТОВА.

На курсі пройшов колоквиум...

«Вчитися — все рівно, що гребти проти течії... тільки перестанеш — і тебе гонить назад». Це мудре китайське прислів'я хотілося б пригадати студентам I-го російського. Курс цей в основному складається з людей, що прийшли в університет з виробництва. З перших же днів перебування в університеті багато студентів курсу включилися в серйозну повсякденну роботу, стали вивчати нові, часом нелегкі, предмети. Сумлінно продовжують вони працювати і в другому семестрі. Це тт. Хапокниш, Одинцова, Стоянова, Вахатова, Мінчик, Лі та інші. Вони старанно готуються до семінарів і практичних занять, систематично відвідують їх (наприклад, студентки Одинцова, Стоянова, Кузнєцова і деякі інші за весь рік не пропустили жодного практичного заняття з основ мовознавства).

Ці ж студенти написали і кращі курсові роботи з сучасної російської мови. Комісія особливо відзначила дослідження студентів Хапокниша і Мінчик, які відзначаються глибиною змісту, оригінальністю спостережень. За таких студентів можна не турбуватися напередодні

літньої сесії, — до екзаменів їм не доведеться готуватися штурмом, тому що вони сумлінно працювали на протязі семестру.

В той же час на курсі є немало студентів, які в II семестрі значно погіршили свою роботу, стали пропускати заняття, не готуються до семінарів. Це студентки Виногорова, Баскакова, Барська. Вони пропускають практичні заняття з основ мовознавства, незадовільно написали і контрольну роботу.

До студентів, які погіршили свою академічну роботу, слід віднести і Бобровського, Буанова, Тарасенка, Черноусова та інших. Заслугу похвали їх активна участь в художній самодіяльності, можна одобрити і енергійну роботу т. Бобровського в студклубі. Але викликає тривогу те, що студенти Бобровський і Тарасенко не захистили в строк курсових робіт з сучасної російської мови. Це, мабуть, викликано тим, що товариші першокурсники не виробили в собі вміння поєднувати активну громадську роботу з не менш енергійною і інтенсивною академічною. Адже не можна забувати про основний свій обов'язок в університеті — навчан-

ня! Неможна ставитись до цього, як до чогось другорядного. Студент Буанов, мабуть, не пропускав репетицій під час підготовки до олімпіади, а ось з 15 практичних занять з основ мовознавства він відвідав лише 5.

Недавно на курсі пройшов колоквиум з цього предмету, на якому студенти виявили незадовільну підготовку. І справа зовсім не в недільнику, проведеному напередодні. Дивує позиція працівників деканату, які звернулися до викладача з проханням не викликати на колоквиум студентів, які працювали на недільнику. Адже на підготовку до колоквиуму студентам було дано місяць, а не один день!

Причина поганої підготовки до колоквиуму в тому, що значна частина студентів I російського понизила свою вимогливість до себе, перестала порівнянню працювати. Тож нехай благополучні результати зимової сесії не викликають у першокурсників благодушного настрою та самозаспокоєння.

Н. Г. РЯДЧЕНКО,
старший викладач.

ПОЕТ-ГЕРОЙ МУСА ДЖАЛІЛЬ

«Якщо помру —
за наш народ помру
І за велику нашу
справедливість!».

Є книги, до яких не можна підходити тільки як до літературних творів. Їх безперечні художні цінності і педагогічні ніби відступають перед основним: кожне слово, кожний рядок в них написаний кров'ю серця. До таких книг належить поетичний цикл Муси Джаліля «Моабітський зошит».

Ім'я видатного татарського поета-патріота, Героя Радянського Союзу Муси Джаліля (Муси Мустофовича Залілова) за останні 5 років стало добре відоме широкому радянському читачеві, а його збірка віршів «Моабітський зошит» відома зараз багатьом народам світу.

В Моабітській тюрмі, в Берліні, в тій тюрмі, де томився великий вождь німецького народу Ернст Тельман, були написані вірші, що становлять собою поетичний цикл «Моабітський зошит». Довгий час ніхто не міг знайти цих віршів. В 1953 році бельгійський антифашист, товариш Муси по ув'язненню, Андре Тіммерман передав до дипломатичного консульства в Брюсселі невеличкий блокнотик, в якому арабською мовою написані були рукою Джаліля його вірші.

Другий блокнотик після довгорічного мандрування цілим і непошкодженим потрапив до Спілки радянських письменників Татарії. Ці блокноти становлять собою цілу книжку віршів «Моабітський зошит».

Нарешті, в 1956 році знайшовся й третій блокнот. Його зберіг башкирський столяр Талгат Гірманов, що був разом з Джалілем у Радомоському концтаборі. В блокноту 400 віршованих рядків, записаних Гірмановим з уст самого Джаліля. Ці вірші, на жаль, ще не ввійшли до жодного з видань творів Муси Джаліля.

Надзвичайно різностороння творчість Муси Джаліля Моабітського періоду. В циклі «Моабітський зошит» — і лірика, і сатира, і гумор, і філософські роздуми, і драматичні сцени, і вірші для дітей.

Вірші «Моабітського зошта» перекладені багатьма мовами світу. На українську мову переклад «Моабітського зошта» зробив письменник Олекса Новицький. Але є вірші М.

Джаліля, які до цього часу не перекладені ні на російську, ні на українську мову.

Три з них нещодавно переклав на українську мову студент філологічного факультету В. Зінченко. Ці переклади, безперечно, мають певну цінність. В них точно дотриманий зміст оригіналу, збережені художні особливості.

С. БАЛАН.

ОСТАННІЙ СПОГАД

Словом щирим, простим,
Сміху звабним вогнем
А чи звабила ти,
Як і інших мене.
Я старенький вже дід.
Нащо пустоці ці?
До смішного я зблід
І похлок на лиці.
Лише бачить тебе
Я приходжу в цю мить.
Давне серце тепер
В лихоманці тремтить.
Пал, вогонь поглина, —
Ніби в юності я.
В світі краща одна.
Ти, кохана моя
Мало я жадавав:
Лиш посмішку одну,
Лиш цілуночок дай,
Приголуб сивину.
Ти ж — останній бо мій
Спогад юності днів.
Усміхнутись зумій, —
Й цього досить мені,
Й цього досить мені.

ДВОРУШНИКОВІ

Одяг мій із сорока латок,
Та чистіший він твоїх думок.
Зовні красень ти, а в серце
глянь —
Видно сотню ганчіркових дрань.
* * *
В мою Вітчизну йде фашист-
напасник!
Народній помсті межі спопеля.
Коли б змогло у небі сонце
згаснуть,
Й то не терпіла б стільки мук
земля.
Та в порох лігво те зітерте буде,
Де пси лежать на чагах темноти.
І кров'ю власною тут будуть люди
Народів сонце світле стерегти.
Переклад В. Зінченка.

РОБОТИ ЩЕ БАГАТО

В минулому році біля 200 студентів університету відпочивали в спортивно-оздоровчому таборі, розрахованому на 300 місць.

В цьому році відкриття табору намічається на 1 червня (на три зміни по 24 дні). Крім тих, які відпочивали в минулому році, є така ж кількість бажуючих, очевидно табір завоював непогану репутацію.

Та вимоги до табору в цьому році будуть більш серйозніші, ніж раніше. Необхідно: закінчити 2 волейбольних площадки, 2 баскетбольних, закінчити 2 тенісних корти, обладнати гімнастичну площадку.

Необхідно заасфальтувати ідальню, територію навколо підсобних приміщень, лінійку вздовж палаток, павільйон для ігор та інше.

Необхідно підготувати художню оформлення табору, озеленити його.

Основні роботи повинні бути виконані силами студентів, і в першу чергу бажаними відпочивати в таборі.

Вже складений графік виходу факультетів на роботи, та, на пре-

великий жаль, комітет КСМ не очолив цю роботу і графік в життя не запроваджується.

Великим недоліком в роботі табору в минулому році була погано налагоджена спортивно-масова робота. Відсутність спортивних площадок не дає можливості і в цьому році краще організувати спортивно-масову роботу, в той час, як основна мета табору — зміцнити здоров'я відпочиваючих, підвищити їхню спортивну майстерність.

Зараз необхідно створити комісію для розгляду заяв, щоб в першу чергу в табір попили студенти-спортсмени та ті, які потребують зміцнення свого здоров'я.

З метою своєчасного відкриття табору і якісної підготовки необхідно комітету КСМ виділити бригаду комсомольців, які б в час, що ще залишився, керували всіма роботами по організації і будівництву табору, а студентам попрацювати по одному дню на обладнанні спортивного табору.

Наш. кор.

НАУКОВІ ГЕОЛОГІЧНІ П'ЯТНИЦІ

З листопада 1955 р. на геолого-географічному факультеті регулярно провадяться «Наукові геологічні п'ятниці», під час яких викладачі і наукові співробітники факультету виступають з повідомленнями про свої наукові роботи, обмінюються думками про результати своїх спостережень.

В наукових засіданнях активну участь беруть геологи і інженери-геологи інших вузів і виробничих організацій міста. На засіданнях заслуховуються не лише закінчені роботи, але й роботи, які перебувають в процесі закінчення. Це надає геологічним п'ятницям особливу цінність, дозволяє авторам повідомлень враховувати в дальшій роботі зауваження своїх колег.

На засіданнях, що пройшли з часу повідомлення про роботу «Наукових геологічних п'ятниць», вміщеному в газеті «За наукові кадри» в 1956 р., розглядалися питання з декількох проблем.

Успіхи геологічного вивчення території СРСР і окремих районів СРСР за 40 років.

Доценти Л. Б. Розовський, Л. І. Пазюк, І. Я. Яцько, що виступали з доповідями по цьому питанню, детально аналізували досягнення геологічних наук з окремих спеціальностей. Значну увагу було звернено на успіхи у вивченні території УРСР.

Стратиграфія неогенових відкладів півдня України на підставі нових палеонтологічних знахідок.

Професор Ю. А. Гапонов і доцент А. Д. Рошин у своїх доповідях висвітлили стратиграфічне значення викопних ссавців і по-новому підійшли до питання про походження і міграцію вищезазначених видів.

Палеогеографія окремих ярусів.

З цього питання виступав студент V курсу геологічного відділу О. Олійников. На новому матеріалі він розглянув питання палеогеографічного порядку верхнього триасу в мало досліджених районах Примор'я.

Підземні води окремих районів і умови використання цих вод.

Доповідачі Г. Я. Гончар (доцент університету), В. Н. Дублянський (аспірант університету), Г. Д. Новосельцев (гідролог Одеського гірничого господарства) та І. Я. Яцько (доцент університету) у своїх доповідях розглянули питання водопостачання окремих районів і вказали на ряд практичних заходів по використанню підземних вод. Їхні доповіді викликали дискусію і одержали загальне схвалення.

Зсувні явища на Одеському узбережжі.

В цьому питанні з доповідями виступили А. М. Дранніков (професор Київського інженерно-будівельного інституту), С. В. Соколовський (доцент Одеського інженерно-будівельного інституту), В. В. Степанов (доцент Одеського сільськогосподарського інституту), П. А. Хренніков (доцент Одеського сільськогосподар-

ського інституту). Вони розглянули низку складних і важливих для нашого міста питань та повідомили про ряд нових даних, що мають великий практичний і теоретичний інтерес.

Переробка берегів водоймищ.

Доцент Л. Б. Розовський виступив з двома доповідями, які є підсумком ретельного вивчення берегообробки. Обидві доповіді викликали великий інтерес.

Інженерно-геологічне вивчення лесів, як основи фундаментів.

В. Н. Голубков (інженерно-будівельний інститут) у двох доповідях, з якими він виступив, виклав ряд важливих теоретичних і практичних положень. Доповіді викликали живий обмін думками.

Геологічна і геоморфологічна характеристика окремих районів Союзу.

Доповідач Ю. О. Амброз побудувала свою доповідь на власних дослідженнях. Її запропонували продовжити роботу. Н. І. Ситковський (доцент індустріального інституту, м. Баку) у своїй доповіді з цієї проблеми дав ґрунтовний виклад геологічних особливостей Кавказу.

Окремі питання гідрохімії.

В цьому питанні виступив І. Г. Іоано (геолог Одеського гірничого господарства). Доповідач розглядав причини змін хімічного складу ґрунтових вод плавнів в дельті Дунаю. Спостереження мають великий практичний інтерес і важливі в теоретичному відношенні.

М. Т. САРДАРОВА.

СВОЇМИ РУКАМИ

На фото: комсомольці-ентузіасты хімічного факультету за роботою в університетському сквері.

ФУТБОЛ... Важко знайти більш популярну масову спортивну гру. Футбол по праву залуцає до себе велику кількість прихильників, починаючи з десятирічних хлопчаків, непримирених ворогів, управдомів,

ХІБА

і кінчаючи сивобородими «болілиниками». Це спорт спритних, вносливих, наполегливих. Збірні футбольні команди можна відшукати в кожному дворі, в кожному кварталі, не говорячи вже про школи, технікуми, вузи, підприємства.

Але, як не дивно, в нашому університеті футбол займає мало не останнє місце серед всіх видів спорту. Про це красномовно свідчить той факт, що три останні роки наша

футбольна команда грає незадовільно, недарма ж у неї немає жодного болілиника.

Представники університетської спортивної громадськості, волею випадку (завдяки відкриттю змагань з легкої атлетики на першість ОДУ), опинившись на стадіоні, були свідками ганебного програшу наших футболістів команди сільськогосподарського інституту з рахунком 1:8. Гра нашої команди залишила нєсвітідне враження. Власне кажучи, три ніякої не було взагалі. 11 хлопців у синіх футболках (номери 2, 3, 4) відбивали м'яч від своїх воріт в найрізноманітніших напрямках; інколи м'яч попадав навіть до самих

ЦЕ ФУТБОЛ?

На тренуваннях з місяця в місяць буває не більше 4—5-ти чоловік. Про який ще колектив-команду може йти мова? А запорука успіху в тренуванні. Тренування і ще раз тренування.

В чому ж справа? Стадіон у нас є, спортивний інвентар є в достатній кількості. Тренує наших футболістів досвідчений тренер, викладач кафедри фізвиховання А. М. Михальченко. Не вистаєє лише одного — бажання наших футболістів бачити свою команду в числі кращих вузівських команд.

Нам здається, біда в тому, що студентська громадськість зовсім не приділяє уваги футболу. Футболом не цікавиться ніхто з відповідальних за спортивну роботу ні в комсомольській, ні в профспілковій організаціях.

А громадськість університету не повинна байдуже проходити мимо того факту, що за останні роки наша футбольна команда зазнає поразку за поразкою.

К. РОМАНОВ,
Б. БАРКАГАН,
студенти IV курсу фізико-математичного факультету.

В. о. редактора
В. В. ФАЩЕНКО.